

822.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 14 października 1927 r.

o ustalaniu prawa własności do gruntów nadanych włościanom przy uwłaszczeniu.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. W województwach: wileńskim, nowogródzkim, poleskim i wolińskim oraz w powiatach: grodzieńskim, wołkowyskim, białostockim, bielskim i sokólskim województwa białostockiego obowiązują w sprawie ustalania prawa własności do gruntów nadanych włościanom przy uwłaszczeniu przepisy zawarte w niniejszym rozporządzeniu.

Art. 2. Jako dowody prawa własności do gruntów nadanych włościanom przy uwłaszczeniu (grunty nadziałowe, ukazowe) służą decyzje b. urzędów włościańskich oraz urzędzeń rolnych, wyroki i decyzje sądowe, dotyczące gruntów, nadanych włościanom przy uwłaszczeniu, wszelkie inne akty o własności, sporządzone na mocy przepisów obowiązujących i, w braku wyżej wymienionych dowodów, należycie zatwierdzone uchwały zebrań wiejskich (art. 3), stwierdzające prawo własności faktycznego posiadacza.

Art. 3. W zebraniach wiejskich, wymienionych w rozporządzeniu niniejszym, biorą udział członkowie gromady wiejskiej, którzy posiadają w danej wsi grunty nadane włościanom przy uwłaszczeniu na mocy wspólnego aktu nadania, obejmującego również grunty, mające być przedmiotem uchwały. Na zebraniach tych przewodniczy sołtys, który głosuje tylko wówczas, gdy sam jest właścicielem gruntu, objętego tym samym aktem nadania.

W głosowaniu nie biorą udziału osoby, których sprawa jest przedmiotem obrad.

Art. 4. Uchwały zebrań wiejskich (art. 2 i 3) zapadają na skutek żądania osób zainteresowanych. Żądania te powinny być podane na piśmie do zarządu gminnego lub zgłoszone tam do protokołu. Wójt gminy obowiązany jest w ciągu dni trzydziestu dla rozpatrzenia tych żądań zwołać zebranie wiejskie. O terminie zebrania należy podać do wiadomości publicznej na siedem dni przed zebraniem przez obwieszczenie na domu sołtysa. Do ważności zebrania niezbędna jest obecność przynajmniej połowy osób, uprawnionych do głosowania w myśl art. 3. Uchwały zapadają większością głosów.

Art. 5. Uchwały zebrania wiejskiego mogą albo stwierdzić posiadanie gruntu prawem własności, albo odmówić temu żądaniu.

W pierwszym wypadku winny one zawierać:

- a) wymienienie osoby właściciela, lub właścicieli gruntu z określeniem części każdego z nich;

- b) określenie możliwie ściśle obszaru gruntu, ilość składających gruntu działek ziem, ich granice i rodzaj (płace pod zabudowaniami, z wyszczególnieniem tych zabudowań, ogrody, pola orne, łąki, las, nieużytki i t. p.);
- c) wyjaśnienie, w jaki sposób grunt przeszedł do właściciela.

Powołanie się na plan i jego sporządzenie nie jest konieczne, oprócz wypadków, kiedy możliwie ściśle określenie granic okaże się niemożliwe, w których to wypadkach plan powinien być sporządzony i załączony. Koszty sporządzenia planu i inne ponosi osoba, na której żądanie zostało zwołane zebranie wiejskie.

Art. 6. Uchwała powinna być zapisana do specjalnej księgi uchwał gromady i w okresie dni czterdziestu od jej powzięcia ogłoszona przez przybicie jej odpisów na domu sołtysa i w urzędzie gminy. Odpisy te powinny być wywieszane na przeciąg dni czterdziestu, w ciągu których osoby zainteresowane mogą zgłaszać swoje uwagi i sprzeciwy do wójta gminy.

Art. 7. Po upływie dni trzydziestu od dnia zapadnięcia uchwały, stwierdzającej posiadanie gruntu na prawie własności, wójt gminy obowiązany jest osobiście lub przez delegowanego przez niego członka zarządu gminy w obecności dwóch świadków, znających stosunki miejscowe, sprawdzić uchwałę na miejscu, sporządzić o tem protokół, z wymienieniem zgłoszonych uwag i sprzeciwów i wnioski swe razem z odpisem uchwały przedstawić miejscowemu sądowi pokoju.

Art. 8. Po upływie trzydziestu dni po otrzymaniu odpisu uchwały z potrzebnymi załącznikami, sąd pokoju, o ile nie ma skarg, może uchwałę zatwierdzić bez wzywania strony zainteresowanej, lub w razie uznania niesłuszności uchwały, odmówić jej zatwierdzenia, — w tym wypadku jednak po wysłuchaniu strony zainteresowanej. W razie wniesienia skarg, lub następczących się wątpliwości, sąd bada osoby zainteresowane i przeprowadza dochodzenia, jakie uzna za właściwe, poczem bądź zatwierdza uchwałę, bądź odmawia jej zatwierdzenia, bądź zawiesza postępowanie w sprawie do czasu rozstrzygnięcia wynikających sporów w drodze powództwa. Po przedstawieniu przez stronę prawomocnego wyroku sądowego sąd pokoju wznawia postępowanie i w terminie 30-dniowym od dnia przedstawienia tego wyroku wydaje odpowiednią decyzję.

Decyzje sądu pokoju ulegają zaskarżeniu do sądu okręgowego w ciągu dni trzydziestu od dnia doręczenia stronie odpisu decyzji. Skargi podaje się do sądu pokoju, który przesyła je do sądu okręgowego w ciągu siedmiu dni. Sąd okręgowy rozpatruje skargi z wezwaniem stron, których obecność nie jest obowiązkowa. Decyzje sądu okręgowego podlegają zaskarżeniu w trybie kasacyjnym do Sądu Najwyższego w ciągu dni sześćdziesięciu.

Art. 9. Jeżeli zebranie wiejskie poweźmie uchwałę odmowną, albo pomimo dwukrotnego zwołania nie dojdzie do skutku, lub od powzięcia uchwały się uchyli, sołtys na żądanie strony w terminie 7-dniowym zawiadamia o tem wójta gminy, który sam za-

rządzi dochodzenie w terminie 7-dniowym o słuszności żądania i wynik dochodzenia prześle do sądu pokoju. Sąd pokoju w terminie 30-dniowym od dnia otrzymania dochodzenia po zbadaniu osób zainteresowanych i przeprowadzeniu dowodu, jaki uzna za właściwy, wyda stosownie do art. 8 niniejszego rozporządzenia odpowiednią decyzję, która, w razie uwzględnienia żądania strony, powinna zawierać dane przewidziane w art. 5.

Art. 10. Należycie zatwierdzone uchwały zebrań wiejskich i zastępujące je decyzje sądów pokoju (art. 8 i 9) po ich uprawomocnieniu się, poza dowodami wymienionymi w art. 2 rozporządzenia niniejszego, są dostateczną podstawą do sporządzania aktów notarialnych o przelewie, ograniczeniu lub obciążeniu praw własności do rzeczzonego gruntu.

Art. 11. Uchwały zebrania wiejskiego i decyzje sądowe nie pozbawiają osób trzecich możliwości dochodzenia swych praw w drodze powództwa.

Art. 12. Podania oraz wszelkiego rodzaju zaświadczenia i odpisy w postępowaniu wynikającym z art. 3—12 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem sądowego postępowania spornego oraz skarg kasacyjnych, wolne są od opłat państwowych i samorządowych.

Art. 13. Uchyla się art. 23¹—23⁹ ks. I załącznika szczególnego do tomu IX Zводу praw ros. (wydania z r. 1912) i dekret № 315 Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej z dnia 13 sierpnia 1921 r. w przedmiocie sporządzania aktów stwierdzających prawo własności na ziemię nadziałową (Dz. U. T. K. Rz. W. L. Ś. № 30/40).

Art. 14. Sprawy, rozpoczęte na zasadzie dekretu № 315 Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej z dnia 13 sierpnia 1921 r. i niezakończone decyzją prawomocną, ulegają w dalszym postępowaniu przepisom niniejszego rozporządzenia.

Art. 15. Wykonanie rozporządzenia niniejszego powierza się Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Reform Rolnych.

Art. 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie czternastego dnia po jego ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczt i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*